

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Klatretræet

v/ Blåbjergskolens Børneunivers

2023

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Vi har det seneste år etableret en ny personalegruppe, hvilket har bevirket, at der er gjort op med tidligere kulturer, rutiner og læringsmiljøer inde og ude – idet hele personalegruppen blev udskiftet på samme tid.

Vores fokus på de pædagogiske læringsmiljøer har derfor været at etablere et fællesskab – en ny god gruppekultur ved i samarbejde at opbygge struktur på dagens gang med enkelte og kendte rutiner dagen igennem. Vi har været optagede af, at skabe denne gode ramme, for at kunne etablere gode læringsmiljøer for og med dagtilbuddets børn.

Da der skulle oparbejdes en ny kultur og struktur, har vores evalueringsarbejde ofte været præget af dagligdagsevalueringer – og små justeringer undervejs i processen.

De nye tiltag, har blandt andet været:

En fælles ramme for ”Dagens gang” i vuggestuen såvel som i børnehaven.

- **Morgenstunden** – der er lavet aftaler om roller. Hvem der fordyber sig med børnene og hvem der har overblikket – og er ”vinkeren”. Der blev etableret et vinkevindue, med tydelig ”vinke-voksen” – billede til børn og forældre. Denne synlighed og rollefordeling bevirker, at der er tid og ro til at tage imod børn og forældre samt mulighed for at fordybe sig i leg med børnene.
- **Formiddagsmaden** – der er lavet en fælles ramme for, hvornår og hvordan formiddagsmaden nydes, dette har bevirket, at der er ro til at få en mad, hvis der er behov for det – der er ligeledes kun et enkelt opbrud, i stedet for flere unødvendige forstyrrelser i legene.

- **Gruppetid** – gruppetiden er tid til fællesskabet, her har vi fælles opmærksomhed på aktivitet og leg – den personlige, sociale og sproglige udvikling. Gruppen deler sig 1-2 gange i ugen, så vidt muligt efter alder og udvikling, så børnene kan udfordres i forhold til nærmeste udviklingszone. Et tiltag, der bruges blandt vuggestuens børn, såvel som børnehavens.

Rutiner og nye store og små læringsmiljøer i form af "Dukke-krog", "Tegneværksted", "gruppe-rum" – køkkenhave med bålsted – Vuggestuekrog – altså ude såvel som inde, er blevet etableret til stor glæde for børn såvel som medarbejdere, hvilket har bevirket en øget trivsel.

I dagligdagens læringsmiljøer har der været fokus på fællesskabet – blandt andet har personalet udviklet egne relationskompetencer igennem ICDP1-kursus, for at etablere et øget kendskab og bevidsthed om betydningen af at justere sig i samspillet med det enkelte barn.

Der er startet en proces op, hvor "Fri For Mobberi" kufferten anvendes som pædagogisk redskab til sammen med børnene at fokusere på, hvad en god ven er og hvordan vi får det bedste fællesskab sammen.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

I Klatretræet skulle der oparbejdes en ny kultur og struktur i den pædagogiske praksis, evalueringsarbejdet har derfor ofte været præget af dagligdagsevalueringer – og små justeringer undervejs i processen.

Vi har på personalemøder anvendt ¹”taleboblen” til at finde en fælles forståelsesramme for, begreber såvel som rutiner. Derudfra har vi vurderet, hvilken vej, vi ville gå i fællesskab.

Vi har på en pædagogisk dag i Juni 2023, evalueret Klatretræets styrkede pædagogiske læreplaner – samt justeret de etablerede. Til denne proces anvendte vi materialet ”Redskab til selvevaluering”², for at udvikle herpå.

Vi har på gruppemøder reflekteret over SMITTE modellen, der laves hvert kvartal i hver gruppe, ud fra gruppens fokus og børnenes nærmeste udviklingszone.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

På pædagogisk dag i juni 2023, har vi i fællesskab arbejdet med at evaluere og justere den skriftlige læreplan.

Personalegruppen deltog i en intern workshop, hvor der var oplæg omhandlende ”den styrkede pædagogiske læreplan” og ”samspil og relationer” med fokus på den trygge tilknytning, kommunikation, der virker og børns deltagelse og medbestemmelse.

Efterfølgende blev der reflekteret over egen og fælles praksis i forhold til:

- Relationer til børnene
- Følsomt og lydhør samspil med børnene
- Fordybelse og nærvær i samspillet

Personalet havde til workshoppen forberedt sig, ved at kigge ind i den gældende styrkede pædagogiske læreplan, som ingen af dem, selv havde været en del af at udvikle. Der blev arbejdet på at justere den undervejs til den pædagogiske dag.

SMITTE – dagligdagsevalueringer og løbende justeringer

Hvert kvartal udarbejdes en SMITTE model, hvori den skriftlige læreplan ligeledes afspejles. Denne reflekteres over og justeres for slutteligt at evaluere arbejdet – og skabe indblik i det videre arbejde ind i næste periode.

¹ Taleboblen er en refleksiv evalueringsramme, hvor man reflekterer på egen hånd og sammen med andre – og taler det aftalte ”op” og ”ned” for til slut at finde en fælles enighed.

² [Redskab til selvevaluering | EVA](#)

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

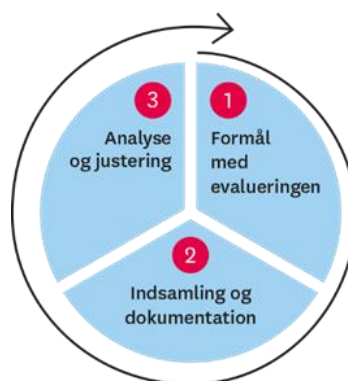
Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

Refleksion

- "Årets gang" - "Rutiner"
- "Dagens gang" - "Indretning"
- "Afskedssituationen" - "Forældresamarbejde"
- "Samling" - "Fælles retningslinjer på legepladsen"
- "Krop og bevægelse" - "Musikfestival"
- "Modtagelse af nye børn" - "Overgang fra VS til BHV"
- Evt. andre?

Udvælg en gennemført evaluering og saml op på erfaringerne. Vælg gerne en evaluering der førte til ændring af pædagogisk praksis efterfølgende.

De styrkede pædagogiske læreplaner, Klatretræet juni 2023

22

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Formålet med at evaluere "**Dagens gang**" var at tydeliggøre strukturen og rutinerne der ligger i dagens gang, og de deri liggende læringsmiljøer børnene deltager i.

Ved den første fælles pædagogiske dag i august 2022, lavede vi en fælles retning for, hvordan dagen kunne fungere bedst mulig – med ro og genkendelighed i læringsmiljøerne, dagen igenem.

I denne evaluering er der sat særligt fokus på "garderoben" og "afskedssituationer".

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

I forbindelse med evalueringen, har vi i samarbejde reflekteret over børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, i garderoben og afskedssituationer.

Vi har anvendt de første erfaringer - små praksisfortællinger og observationer for bedre at kunne afdække hvilke tiltage situationerne kaldte på.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Da vi satte fokus på "Garderoben" og "Afskedssituationen" fandt vi ud af, at læringsmiljøet var uoverskueligt at være i for børn såvel som voksne.

Der var bl.a.:

- Et højt støjniveau
- Utydelige spilleregler for, hvad man skulle bruge garderoben til og hvordan, der blev taget afsked til mor og far – hvilket skabte uro i hele børnegruppen.
- Garderoben blev et usikkert område at færdes i – da den både var genstand for leg, ankomst, afsked, på- og afklædning mv.
- Der var mangel på fælles retningslinjer for, hvad vi forventede af børnene i garderoben.
- Der var ikke forventningsafstemt i personalegruppen, hvilke opgaver, den enkelte tog sig af dagen igennem.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Evalueringen gav anledning til at justere og afprøve konkrete prøvehandlinger.

Ud fra en fælles refleksion og dialog, blev "Dagens gang" italesat og overskueliggjort – vi etablerede på denne måde en fælles forståelse for dagens mange læringsmiljøer og forventningsafstemt i personalegruppen, hvilke opgaver, den enkelte tog sig af dagen igennem.

Der blev etableret et "vinke-vindue" og børn og forældre kunne nu tydeligt gennemskue, hvem der var dagens vinker, idet, der ved indgangsdøren hænger et billede på vinkehånden, af personalet, der har opgaven.

Yderligere ændringer ud fra evalueringer af pædagogiske praksis de seneste 2 år:

- Ny indretning – små læringsmiljøer i det "store rum"
- Etableret en mappe til Nye børn med pjece fra Klatretræet
- "Opfinde" og udarbejdelse af skabelon for, hvordan overgangen fra vuggestue til børnehaven foregår.
- Fokus på større forældreinvolvering i fm. overlevering
- Skabe en skabelon for "afslutningen" af et barn i dagtilbuddet – vuggestue og børnehave
- Forældremøde i starten af et skoleår for at informere om, hvilket læringsmiljø deres barn det kommende år vil være en del af – samt for at mødes til en drøftelse med forældre og få deres perspektiv ind i dagligdagens gang.

Hertil anvendtes materialet [Ta en snak om forældre og dagtilbud. Et dialogværktøj om forældresamarbejde i dagtilbud. \(emu.dk\)](#)

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Vi vil i fællesbestyrelsen gennemgå evalueringen af den styrkede pædagogiske læreplan - hvad vi har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til.

Vi vil give forældrebestyrelsen mulighed for at læse Klatræets styrkede pædagogiske læreplan for aktivt at kunne give feedback og derudfra vurdere behovet for eventuelle justeringer.

.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Vi vil fremadrettet fortsat sætte fokus på tilknytning, relationer og samspil i vores pædagogiske læringsmiljø, da vores erfaring og teoretiske fundament er at al udvikling sker i samspil i fællesskab med andre – hvor kommunikation bliver essentiel.

Vi vil være opmærksomme på egen rolle samt hvilke pædagogiske principper, der er i spil i samspillet med børnene:

- Barnets nærmeste udviklingszone
- Feedforward og feedback
- Engagement og involvering
- Følge barnets spor
- Relationer
- Følelsesmæssig tilgængelighed
- Rollemodel
- Legen som omdrejningspunkt

Vi vil fortsat have fokus på at optimere dagligdagens læringsmiljøer i Micro overgange samt strukturer og rutiner.

Vi vil ligeledes arbejde med et større kendskab til den sproglige udvikling for det lille barn, for at kunne støtte alle børn ud fra deres udviklingszone i udviklingen af sprog samt et mere nuanceret ordforråd.

Dette gøres i fællesskab på personalemøder, for i samarbejde at kunne reflektere over og udvikle praksis med prøvehandlinger undervejs i forløbet kaldet Nebula.³

³ **NEBULA** indeholder en lang række konkrete værktøjer, som har til formål at styrke barnets sprog, enten gennem styrket pædagogisk praksis eller styrket forældreindsats.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Evalueringspraksissen med løbende refleksion og dialog til de ugentlige personalemøder, vil vi bevare, idet vi kontinuerlig opretholder fokus på, hvordan vi i fællesskab arbejder og hvilke tiltag i læringsmiljøet, der virker samt hvilke der skal justeres for bedre trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Vi vil fremadrettet arbejde mere organiseret/ struktureret med at have midtvejsevalueringer samt refleksioner for hver 3 måneders periode. På denne måde bliver vi fastholdt i vores fokus og igennem refleksionerne får vi sammen indblik i, hvordan vi kan justere os, så læringsmiljøet optimeres.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi har på en pædagogisk dag gennemgået vores styrkede pædagogiske læreplan og justeret det som skulle justeres eller ændres helt. Der har indenfor de seneste 1 ½ år været en større udskiftning i personalegruppen samt ledelsen, derfor er der ingen ansatte, som på nuværende tidspunkt arbejder i dagtilbuddet, der har haft ejerskab af den styrkede læreplan, som blev lavet i 2021.

Ved gennemgangen af den skriftlige læreplan var udgangspunktet, at sikre os, at vi gør det, vi skriver, vi gør. Det var derfor vigtigt, at hele personalegruppen deltog, så alle får ejerskab for den styrkede læreplan, og at den dermed bliver et arbejdsredskab i dagligdagen.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC